

اسناد و منابع

ایمان و مکاتب در ترازوی نقد اجمالی

سید صابری

www.ketab.ir

سرشناسه	:	صابری، سینا، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	اسناد و منابع ادیان و مکاتب در ترازوی نقد اجمالی / سی‌ا صابری.
مشخصات نشر	:	مشهد: قلم آذین رضا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۳ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	:	۱۱۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۴۲-۲۰۰۵
ضخمت فهرست‌نویسی	:	فیبیا
موضوع	:	ادیان -- تاریخ -- اسناد و مدارک
منبع	:	Sources -- Religions -- History
موضوع	:	ادیان -- تاریخ‌نویسی
موضوع	:	Religions -- Historiography
رده بندی	:	۱۳۲۵ الف ۲ ص/ BL۷۴
رده بندی دیویی	:	۹۱/۰۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۰۳۶۴۵

مولف: سینا صابری

ناشر: قلم آذین رضا

چاپ اول: ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: پیشگام

طراح جلد: محمدصادق صفاجو

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۴۲-۰۵-۲

آدرس انتشارات قلم آذین رضا: مشهد-خیابان آیت ا... بهجت ۲- پاساژ گنجینه کتاب

تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۵۵۳۹۰ - ۰۹۱۵۱۲۰۱۹۶۲

فهرست

۷.....	مقدمه.....
۱۲.....	متون منتسب به اله در دایره نقد تاریخی و نقد منبع.....
۱۷.....	خط و کاستی های ناقلان و راویان تاریخی.....
۲۷.....	ترتیب حصول اسمینان در شیوه های انتقال منابع تاریخی.....
۳۴.....	زرتشت (زردشت).....
۵۹.....	آئین و مکاتب هندی.....
۸۱.....	عهد عتیق و یهودیت.....
۹۰.....	انجیل و مسیحیت.....
۱۱۳.....	قرآن و پیامبر.....
۱۴۴.....	منابع.....
۱۴۷.....	تصاویر.....

مقدمه

در بررسی چگونگی تفکرات گوناگون یکی از اساسی ترین موضوعاتی که می بایست مآ نظر داشت، بحث از منشاء و منبع پیدایش آن تفکر است به این اعتبار که هرگاه موضوعی از جانب فرد یا گروهی صادر و بیان می شود در ابتدا باید به ادله ایشان بر صحت گفتارهای ایشان مراجعه نمود تا با بررسی آن منبع و تفکر نخستین به سایر جوانب بحث اطلاع حاصل شود. البته همانطور که مشخص می باشد این در صورتی است که آن سخن و کلام، ریشه در منابع گذشته داشته باشد و الا اگر کلام و نظری، بدوا به نحو نظریه جدید بیان شود. بررسی تاریخی در آن وجود نداشته باشد نیازی به بررسی سیر تاریخی در کلام گذشته آن نمی باشد.

بنابراین در صورت وجود سیر تاریخی می بایست به آن رجوع کرد و هرچه این سیر را بتوان به دوران اولیه و آغازین پیدایش آن تفکر، نزدیک کرد قطعا از صحت بیشتری در انتساب آن موضوع به اشخاص صادر شده از ایشان برخوردار خواهد بود.

این نحوه بررسی را می توان در تمامی علوم و شاخه های آنها مشاهده و پیش گرفت اما بارزترین نمونه این شیوه را در بررسی سیر ادیان و مکاتب مشاهده می کنیم در جایی که همواره بین ادیان و مکاتب، تضارب شدیدی در انتساب ایشان بر ضعف یا قوت یکدیگر وجود داشته به این ترتیب که هر یک از ایشان منبع و تفکر خود را به صحت و غیر آن را به ضعف در عقیده می نماید.

اما به راستی اولین قدمی که روزگار ما می توان برای تشخیص این موضوع که کدام کلام به صحت و حقیقت نزدیکتر بوده چیست؟! خصوصا در جایی که بحث بر سر ادیان باشد و نه مکاتب؛ چراکه ادیان، همواره دارای وسعت علمی و عملی بیشتر نسبت به مکاتب برخوردار بوده از سایر نظرها بوده اند و در نتیجه این امر بر اهمیت آنها نداشتند افزود.

پاسخ سوال به قطع و یقین به روشن شدن اصل وجود آن منبع خواهد گشت یعنی هنگامی که موضوعی طرح می شود می بایست به سراغ آن رفته تا ببینیم آیا در واقع و اصالتا چنین موضوعی در خارج به وقوع رسیده یا خیر؟ چراکه بسیاری از نظراتی که در محافل عامه و حتی علمی و آکادمیک طرح و بررسی شده است فاقد پشتوانه ی سندی است و پس از

بررسی اصل وقوع و وجود آن سند است که می توان به سایر مباحث مرتبط با آن از قبیل ساختار محتوایی پرداخت.

با ذکر این مطلب به سراغ این موضوع می رویم که ادیان و مکاتب موجود در جهان، همواره خود را به مدرک و منبعی منتسب کرده تا صحت تورات و اعمال خود را با آن مورد سنجش قرار دهند و آنچه که امروزه در سطح وسیعی به تبلیغ آن پرداخته می شود ارائه مطالبی است که حامیان آنها ارائه گفت در فلان منبع یا سند وجود دارد.

حال با مراجعه به آنچه که در تاریخ ثبت و ضبط گردیده و در اسناد تاریخی و باستانی موجود است خواهیم دید که بسیاری از آنچه که منتسب به برخی از ادیان و مکاتب بوده است فاقد سند تاریخی و مستحکمی بوده که در مجامع علمی و یا بینالمللی قابل پذیرش باشد به این شکل که عده ای، کلامی را به کتاب و منبع خاص می شناسند و خود را حامی آن کلام دانسته و به تبلیغ آن همت گماشته اند اما سنا تاریخی نشان می دهد که علامت و نشانه ای از اصل صدور این کلام در آن عصر کتاب توحیدی و یا مروجین آن مکتب خاص، ارائه نشده و وجود ندارد.

این بحث از عدم وجود سند قطعی، می تواند به دلایل متعددی رخ داده باشد اما آنچه که موضوع این کتاب را تشکیل داده، اتصال و یا انفصال تاریخی است که منبع موجود را به پیامبر یا مروج آن متصل نماید چرا که اگر سند مدرکی نتوان برای اتصال منبع موجود به آورنده ی آن ارائه داد اشکالات فراوانی به وجود خواهد آمد که مهمترین آنها بی اعتمادی به آن منبع خواهد بود زیرا چگونه می توان نظرات و اعمال خود را صحیح پنداشت در حالی که اصل وجود و صدور آن منبعی که تا کنون تصور بر درستی آن داشته ایم قابل حاشیای فراوان باشد؟! زیرا ممکن است دیگران بنا بر آنچه که ایشان، قائل به نفس نموده و یا علم به آن پیدا نموده باشند به دخل و تصرف در بعد از حیات آن پیامبر و یا مروج دست زده باشند و این گونه است که با سیر و استناد تاریخی جریانات فکری می توان به ارزش و سنجش منابع گوناگون به خصوص از نوع تاریخی و باستانی آنها دست یافت.